

#SKANDAL U BiH UGROŽAVA SIGURNOST I HRVATSKE#

Stotine složenih istraga o slučajevima terorizma, ugrožavanja nacionalne sigurnosti i organiziranog kriminala koje vode policijske agencije u BiH i državna Sigurnosno-obavještajna služba (OSA) mogle bi uskoro propasti jer će Ustavni sud BiH do kraja mjeseca proglasiti nevažećim neke odredbe Zakona o kaznenom postupku i o OSA-i ocijenivši ih prethodno neustavnim, a da istodobno nadležne institucije nisu poduzele ništa na njihovim izmjenama u zakonskom roku od šest mjeseci.

Ovakav razvoj događaja bez presedana jedva je naišao na pozornost javnosti i lokalnih medija pa bi opasnost od kolapsa istraga bitnih za nacionalnu sigurnost prošla gotovo nezapažena da se o tome nisu očitovali predstavnici međunarodne zajednice u BiH.

Veleposlanstva Francuske, Italije, Nizozemske, Njemačke, SAD, Špnjolske i Velike Britanije u BiH u četvrtak su u zajedničkoj izjavi izrazila "duboku zabrinutost" činjenicom da vlasti u BiH nisu u stanju dogovoriti i usvojiti set amandmana na zakone o kaznenom postupku i o OSA-i, čime bi se trebali pozabaviti ministarstvo pravosuđa i parlament BiH.

Slična upozorenja prošlog su tjedna stigla i iz Delegacije Europske unije u BiH i misije OEES-a.

"Ovakav čin ugrozit će ne samo sigurnost BiH nego i sigurnost regionalnih i međunarodnih partnera ove zemlje", stoji u zajedničkoj izjavi veleposlanstava najutjecajnih zapadnih država. Oni odgovornost adresiraju izravno na Ministarstvo pravosuđa BiH, koje vodi HDZ-ov Josip Grubeša, jer nije predložilo odgovarajuće amandmane koji bi bili skladni međunarodnim standardima.

U biti je riječ o novom zakonskom definiranju vremenskih rokova i ovlasti za primjenu mjera tajnog praćenja osoba za koje se sumnja da su umiješane u korupciju, organizirani kriminal, terorizam ili su potencijalna prijetnja nacionalnoj sigurnosti.

Dosadašnje zakonske odredbe predviđale su da mjere posebnog nadzora, koje provode policijske agencije uz odobrenje suda, mogu trajati šest mjeseci, a po potrebi i duže, dok je OSA-i bila ostavljena mogućnost praćenja komunikacije osumnjičenika i duže od dvije godine.

Predsjedateljica Zastupničkog doma parlamenta BiH Borjana Krišto je u lipnju 2016. podnijela Ustavnom sudu BiH zahtjev za ocjenu ustavnosti takvih zakonskih odredbi, a sud je godinu dana kasnije uvažio njen prigovor i donio odluku kojom je parlamentu naloženo da u roku od šest mjeseci ispravi sporne odredbe i jasnije definira rokove i ovlasti za tajni nadzor, kao i postojeću mogućnost da tužiteljstva ponude imunitet od kaznenog progona svjedocima-pokajnicima, odnosno osobama osuđenim za kaznena djela.

Rok za to istekao je potkraj 2017., no ništa se nije dogodilo pa je sada izvjesno kako će Ustavni sud na sjednici zakazanoj za kraj ožujka, kada to i formalno utvrdi, sporne odredbe dva zakona jednostavno proglasiti nevažećim.

U konkretnom slučaju to će značiti kako će prestati postojati zakonska osnova za vođenje bilo kakvih dugotrajnih tajnih istraga i primjenu posebnih mjera nadzora, a svi dokazi prikupljeni

izvan roka od 30 dana, kako u prošlosti tako i ubuduće, neće se moći koristiti u sudskom postupku.

Odugovlačenje s izmjenama odredbi ugrozile stotine istraga

Denis Hadžović, direktor sarajevskog Centra za sigurnosne studije (CSS), specijalizirane nevladine agencije, kazao je Hini kako to sasvim konkretno znači propast najmanje stotinjak istraga koje trenutačno vodi Tužiteljstvo BiH.

"Kada zbrojimo istrage koje vode druga tijela riječ je o znatno, znatno većem broju", upozorio je Hadžović podsjećajući kako nema te složene istrage koja se može završiti u razdoblju od mjesec dana.

Hadžović ističe kako je CSS zajedno s drugim domaćim i međunarodnim organizacijama u proteklm mjesecima opetovano upozoravao na pogubne posljedice odugovlačenja s izmjenama spornih zakona, no na to nije bilo nikakve reakcije.

Podsjetio je kako su i iz veleposlanstva SAD angažirali skupinu stručnjaka za kazneno procesno pravo koji su ponudili gotov prijedlog mogućih rješenja, no ni na to nitko nije reagirao. "Možda je razlog tome pokušaj da se od istraga zaštite konkretne osobe a možda je i naša tipična aljkavost", bio je oprezan Hadžić.

No izvor Hina-e iz parlamenta BiH, koji je tražio ostati neimenovan, izričit je u tvrdnji kako je riječ o svjesnim opstrukcijama, čiji je cilj koliko god je to moguće blokirati istrage čiji tragovi vode ka nekim od "najzvučnijih" imena iz političkog života u BiH. Prema ovoj teoriji, cilj je "rastegnuti" cijeli proces najmanje do listopadskih izbora a nakon toga će se "vidjeti" što dalje. (Hina)

